

نقش محورهای کارکردی شرکت های دانش بنیان در توسعه اقتصاد دانش محور

الهام فاتحی^۱ فر^۲ مجید دانش مایه^۳ احسن صفرلو^۳

چکیده

در دنیای امروز شاهد تغییرات عمیق در اقتصاد کشورها هستیم. ماهیت تولید، تجارت، اشتغال و کار در دهه‌ی آینده بسیار متفاوت با آنچه امروز وجود دارد خواهد بود. در واقع اقتصاد جدید بیانگر وجوه یا بخش‌های یک اقتصاد است که در حال تولید یا به کارگیری ابداعات یا دانش جدید به منظور رسیدن به رشد اقتصادی بلندمدت می‌باشد. به طوری که امروزه پذیرفته می‌شود که سرمایه‌گذاری در زمینه گسترش دانش اثر مثبتی بر بهره‌وری دارد و بخشی از بهبود بهره‌وری که در اقتصاد دانش بنیان وجود دارد، یک رابطه بر جسته‌ای را با تورم نشان می‌دهد. بنابراین یکی از موارد بحث برانگیز که امروزه در کشورهای جهان از جمله ایران مطرح است، بحث اقتصاد دانش محور می‌باشد. باتوجه به اهمیت موضوع در این تحقیق نقش محورهای کارکردی شرکت های دانش بنیان در توسعه اقتصاد دانش محور با استفاده از همبستگی پیرسون مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد. جامعه آماری تحقیق شامل 092 نفر از خبرگان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری می‌باشند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که محورهای کارکردی شرکت های دانش بنیان یعنی تجاری سازی علم و دانش، جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار، هم افزایی علم و ثروت، توانمندسازی دانش آموختگان بمنظور ورود به فضای کسب و کار و حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوری ها در توسعه اقتصاد دانش محور نقش اساسی دارد.

کلید واژه: اقتصاد دانش محور، شرکت های دانش بنیان، محورهای کارکردی

¹ el.fatehifar@gmail.com

² M20.daneshmayeh@gmail.com

³ h.safarlou@gmail.com

1- مقدمه

توسعه ی جهان آینده مبتنی بر اقتصاد دانش محور به زودی فراگیر شده و شکل جدیدی از رفتارهای مدرن اقتصادی را در جامعه بشری بوجود خواهد آورد به گونه ای که برخی مدعی اند، در سال های آتی فقط کشورهایی که بتوانند با علم و دانش فضای خلاقیت و نوآوری را در جامعه ی خود گسترش دهند شانس داشتن اقتصادی قوی را خواهند داشت. با دانش محور شدن اقتصاد، فرصت استفاده و پشتیبانی از منابع اقتصادی جهان به وجود آمده و از تجربه کشورهای پیشرو در این زمینه استفاده و از خدمات مناسب با زمان کمتر و سود بیشتر بهره خواهیم برد. اقتصاد دانایی محور، مبتنی بر تولید، توزیع و استفاده از دانش و اطلاعات است و متخصصان این حوزه دانایی محوری را گرایش به سرمایه گذاری با تکنولوژی بالا می دانند. توسعه و رشد این اقتصاد مستلزم بهینه سازی همزمان مجموعه سیاست های صنعتی، سیاست های توسعه ی علوم پایه و سیاست های توسعه فناوری است. بنابراین تاکید اقتصاد دانایی محور فقط تولید و توزیع اطلاعات و دانش نیست بلکه نکته ی مهم به کارگیری آنها است، یعنی استفاده موثر و به کارگیری انواع مختلف دانش در تمام فعالیت های اقتصادی. برخی اقتصاددانان معتقدند که اقتصاد مبتنی بر دانایی را می توان اقتصاد بدون وزن نامید، زیرا برخلاف گذشته که رشد اقتصادی را بر حسب تولید محصولات سنگین همچون فولاد و تجهیزات و ماشین آلات سنگین صنعتی و نظایر آن تعریف می کردند(خیاطیان و همکاران، 5991) امروزه رشد اقتصادی بر حسب محصولات سبک الکترونیکی تعریف می شود و نیز به این نکته توجه می شود که سهم دانش در ارزش افزوده به مراتب بیش از سهم سایر عوامل تولید است. از این رو می توان ادعا کرد مهم ترین عامل تعیین کننده در سطح زندگی در کشورهایی که در خط مقدم توسعه هستند سهم دانش در تولید کالاها و خدمات است. برخلاف اقتصاد سنتی در اقتصاد دانش محور، سرمایه گذاری و تکنولوژی به طور متقابل ارزش یکدیگر را بالا می برند. تکنولوژی می تواند بازگشت سرمایه را به میزانی که نیروی کار و منابع مادی توانایی افزایش آن را ندارند، ارتقا بخشد. در اقتصاد سنتی توسعه اقتصادی یکنواخت، خطی و کند است و انتخاب نوع کالاها مبتنی بر خواست تولید کننده می باشد. در این نوع اقتصاد بازارها همگن و متجانس فرض می شود و یک برنامه مشخص بازاریابی در مورد همه آنها اجرا می شود. منبع اصلی مزیت رقابتی در اقتصاد سنتی دسترسی آسان به مواد اولیه، نیروی کار ارزان قیمت، نقدینگی بالا، کاهش هزینه تولید از طریق صرفه جویی های تولید به معنی تولید انبوه می باشد. در این اقتصاد وحدت شرکت ها و ادغام آنها به ندرت صورت می گیرد. اما در اقتصاد دانش محور، توسعه اقتصادی دستخوش تغییرات بسیار شدید می باشد و به علت تحولات تکنولوژی و رقابت، چرخه حیات کالاها در آن بسیار کوتاه مدت است و انتخاب نوع کالا نیز کاملاً مشتری محور خواهد بود.(حقی و همکاران، 3131)

2- بیان مسأله

تغییر در محیط کسب و کار و عدم اطمینان، مدت طولانی است که در مطالعات و پژوهش های مدیریت وارد شده است. تامپسون معتقد است یکی از مهمترین وظایف برای سازمان ها مدیریت نمودن تغییرات و عدم اطمینان هاست. تغییرات سریع و شگفت انگیز در فناوری در بازار کنونی مورد توجه می باشد و به سایر جنبه های اقتصاد بازرگانی از نظر قیاس و قلمرو گسترش داده شده است این جنبه ها شامل بازار، رقابت، نیازهای مشتری، عوامل اجتماعی است که در معرض تغییرات بیرحمانه و شکننده قرار داشتند(لی و همکاران، 0252) در جهان رقابتی امروزی، یکی از ابزارهای مهم برای ایجاد تحول و بقای سازمان و رسیدن به هدفها و رسالتهای موردنظر، عنصر انسان است. در این میان آنچه مقوله تحول را حیات می بخشد و بقای سازمان را نیز تضمین می کند، منابع انسانی است(موسوی و همکاران، 5990) کامیابی سازمانی، به آمیزه ای اثربخش از پول، مواد، ماشین و منابع انسانی برای دستیابی به هدفهای کوتاه مدت و بلندمدت بستگی دارد و به علت پیچیدگی، گوناگونی و یگانگی سازمانها، زمینه های تخصصی بسیاری پدید آمده اند، تا منافع بالقوه هر یک از اجزای سازنده را به

حداکثر برسانند. واقعیت این است که اگر در سازمانها از وجود انسانهای خلاق، دانشگر، فرصت شناس و تبیین گر مسائل بی بهره باشیم، بسیاری از فرصتها و موقعیتهای را از دست خواهیم داد (لابرا و همکاران، 0252). برای رسیدن به هدف جهانی شدن و یا حتی ماندن در این سطح، پرورش و جایگزینی نیروهای جدید به منظور ادامه راه رشد و ترقی الزامی است و آینده صنعت متعلق به کسانی است که برای آن برنامه و هدف دارند. این گونه است که تغییر و دگرگونی در نیروی انسانی و ساختار سازمانی اجتناب ناپذیر می شود و دانشمندان علم مدیریت بر این باورند که تغییر و تحول در نیروی انسانی، ریشه تمام موفقیت‌های سازمانها است. اقتصاددانش محور اقتصاد هزاره سوم است اقتصاد دانش محور اقتصادی است که دانش را بطور موثری برای توسعه اقتصادی و اجتماعی خلق کند بدست آورد وفق دهد و به کارگیرد (میرکمالی و همکاران، 5992) در این نوع از اقتصاد دانش به عنوان مهمترین منبع و یادگیری مهمترین فرایند آن است همچنین اقتصاددانش محور آن است که تولید توزیع و استفاده از دانش در آن نقش اصلی و غالب برای تولید ثروت دارد کشور ما چند وقعیست که در زندگی اقتصاد دانش محور وارد عرصه تحقیق و پژوهش شده است ولی نیاز به برنامه ریزی در این زمینه با توجه به نقاط قوت و ضعف کشور داردگرداندگان اصلی اقتصاد دانش محور، شرکت های دانش محور و کارآفرینان مبتکر می باشند و گستره رقابت در اقتصادی اینچنینی بین المللی است (آشلی و همکاران، 0252) در این اقتصاد بر پایه شرایط خاص هر بازار برنامه بازاریابی متفاوت، کالای متفاوت، قیمت متفاوت و روش های پیشبرد فروش متفاوت در نظر گرفته می شود. تحول پذیری زمینه ی فعالیت در آن بسیار سریع و متناسب با انتظارات بازار است و این فرصت های موجود در بازار است که به مدیریت دیکته می کند که در قبال انگیزه و روش توسعه دادوستد و راه برد آن، استراتژیهای متغیر داشته باشد. تولید در سازمان های تولیدی به صورت منعطف می باشد و منبع نوآوری آن تحقیق و ابتکار سیستمی است. جهت گیری اصلی فن آوری و روند حرکت آن در اقتصاد دانش محور به سمت رایانه ای کردن تمام مراحل طراحی، ساخت و همینطور بهره گیری از تجارت الکترونیک و فناوری ICT می باشد. (قلی‌پور و همکاران، 5991) برای گذار از اقتصاد سنتی به اقتصاد دانش محور باید به سه عامل مهم که موفقیت ما در گرو آنهاست توجه کنیم: اول؛ دانش که به عنوان سرمایه معنوی و مولفه ای که در تصمیم گیری ها و برنامه ریزی ها نقش کلیدی دارد، دوم؛ تحولات سریع و مداوم که شرایط را پیچیده کرده است، و سوم، جهانی شدن و مولفه های مربوط به اقتصاد جهانی که همه ی تلاش ها و برنامه ریزی های ذکر شده، برای حرکت به سمت دستیابی به آن است. در پایان لازم به ذکر است که برای ایجاد زیربنای اقتصاد مقاومتی در کشور و انجام سیاست گذاری های لازم در خصوص دستیابی به این اقتصاد و ویژگی های مربوط به آن، مسئولان دولتی کشور در حوزه ی اقتصاد می بایست توجه ویژه ای را معطوف به بحث اقتصاد دانش بنیان و زیرساخت های آن نمایند، تا بتوان به لطف خداوند گام هایی مفید و موثر در راستای عملی ساختن منویات مقام معظم رهبری در خصوص لزوم ایجاد اقتصادی مقاومتی برداشت و بدین وسیله با دستیابی به رشد اقتصادی پایدار، خدماتی ارزشمند و ماندگار را به کشور عرضه نمود. به سیستم اقتصادی که در فرایند تولید، توزیع و مصرف دانش و تکنولوژی نقش اصلی را ایفا کند و مبتنی بر دانش و علم باشد اقتصاد دانش محور گفته می‌شود. در محیط‌های شهری که اقتصاد پیچیده تر است نسبت به محیط روستایی که مسائل اقتصادی سادگی بیشتری دارند اقتصاد دانش محور بهتر جلوه و تاثیر گذار تر است گرچه استفاده از دانش در محیط‌های روستایی نیز می‌تواند بسیار گذار و مؤثر بر رفاه عمومی روستا و جامعه روستا باشد. (فخاری و همکاران، 5990)

3- ادبیات نظری تحقیق

اقتصاد دانش بنیان

اقتصاد دانش بنیان یا دانش محور، نظام اقتصادی است که در آن، تولید و کاربرد دانش منشأ اصلی ایجاد ثروت محسوب می شود. کارایی این نظام اقتصادی مستلزم تعریف ساز و کارها و شناخت عوامل مؤثر بر تولید و بکارگیری دانش است که از ارتباط این عوامل با یکدیگر، زمینه افزایش عملکرد سایر بخش ها نیز فراهم می شود. (آندریا و همکاران، 0252) بی تردید دسترسی به اهدافی چون جایگاه برتر اقتصادی، رقابت مند شدن اقتصاد و رشد و توسعه پایدار و پرشتاب، مستلزم درک شرایط محیطی اقتصاد نوین و توجه به ملزومات آن است؛ زیرا برنامه ریزی برای رشد و توسعه در اقتصاد نوین، بدون شناخت این محیط و شناسایی جایگاه کشور در آن و همچنین شناخت منابع جدید رشد و توسعه به هدف نخواهد رسید. (طالبی و همکاران، 5990)

مهم ترین مشخصه های اقتصاد دانش بنیان

- همه بخش های دانش بنیان، دانش بر هستند.
- در اقتصاد دانش بنیان، این نگرش وجود دارد که دانش و اطلاعات منابعی هستند که به عموم تعلق دارند.
- نیروی کار ارزان، تعیین کننده مزیت در اقتصاد دانش بنیان نیست.
- اقتصاد دانش بنیان در قبال تحولات سریع دانش، انعطاف پذیر است.
- اقتصاد دانش بنیان، دارای شرکت های دانش محور است.
- در اقتصاد دانش بنیان، صنعت نیز دانش محور است.
- در اقتصاد دانش بنیان یک منبع قادر است انواع خدمات را انجام ده

شرکت دانش بنیان

به موجب آیین نامه تشخیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان، شرکت های دانش بنیان، موسسات خصوصی یا تعاونی هستند که به منظور افزایش علم و ثروت، توسعه اقتصادی بر پایه دانش و تحقق اهداف علمی و اقتصادی در راستای گسترش اختراع و نوآوری و در نهایت تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان (به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط) تشکیل می شود. طبق آیین نامه مصوب، شرکت های دانش بنیان، اهدافی نظیر، ترغیب هیئت علمی دانشگاه ها و واحدهای پژوهشی برای فعالیت های بیشتر در رفع نیاز جامعه و امکان افزایش درآمد اعضای هیئت علمی، تجاری سازی یافته های پژوهشی، افزایش درآمدهای اختصاصی دانشگاه ها و واحدهای پژوهشی موضوع کلی فعالیت دانش بنیان را دنبال می کنند. (فخاری، 5999)

- انواع شرکت های دانش بنیان:

الف- شرکت هایی که فقط اعضای هیات علمی مالک آن هستند. چنانچه سهام دانشگاه کمتر از 12 درصد باشد، شرکت دانش بنیان شرکتی خصوصی است که باید تابع قانون تجارت باشد و در اداره ثبت شرکت ها ثبت شود. ب- شرکت هایی که دانشگاه ها نیز در آن مالکیت دارند. چنانچه سهام دانشگاه 12٪ یا بیشتر باشد، شرکت دانش بنیان شرکتی دولتی است. (مهمترین اصل شرکت دانش بنیان دولتی، اصل خدمات علمی، فنی و تحقیقات می باشد). (جعفری و همکاران، 5991)

- خصوصیات شرکت های دانش بنیان

شرکت های دانش بنیان، اساساً کالا تولید نمی کنند و عموماً زمین یا ماشین آلات خاصی نیز ندارند. بلکه همیشه عده ای از افراد تحصیل کرده و با تجربه اطلاعاتی تولید می کنند که این اطلاعات، محصولات اصلی شرکت محسوب شده و برایشان درآمدزایی دارد. بحث طرح های صنعتی و مالکیت معنوی محصولات، همیشه از دغدغه های اصلی شرکت محسوب می شود که حفظ

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting

MBA2017.com

حقوق معنوی این اطلاعات، یکی از مهم ترین مسائل حقوقی در شرکت های دانش بنیان می باشد، زیرا اصولاً این دارایی ها قابل لمس نمی باشند. (تاری و همکاران، 5991)

• زمینه های فعالیت شرکت های دانش بنیان

5-انجام تحقیقات کاربردی 0-ارایه خدمات تخصصی و مشاوره ای (خدمات علمی و تحقیقاتی و فنی) 9-تولید محصولات یا فناوری نوین (توسعه فناوری) 1-انجام خدمات نظارتی بر تحقیقات پژوهشی، اجرایی و مشاوره ای 1-ارایه ی خدمات توسعه کار آفرینی 2-ایجاد مراکز رشد و خدمات ایجاد و توسعه ی کسب و کار 2-ارایه ی خدمات توسعه ی محصول جدید 8-ارایه ی خدمات ورود کسب و کار به بازار بین المللی و جهانی کردن آن ها 9-برنامه ریزی و اجرای طرح های توسعه ی کارآفرینی در سطوح ملی، منطقه ای و محلی (طالبی و همکاران، 5990).

• حمایت های دولتی از شرکت های دانش بنیان

شرکت های دانش بنیان از حمایت های دولتی نظر معافیت از پرداخت مالیات، عوارض حقوقی گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مالیاتی به مدت 51 سال و همچنین اعطاء تسهیلات کم بهره (بلند مدت یا کوتاه مدت) و یا بی بهره برخوردار می باشند. (تاری و همکاران، 5991)

• شاخص های تشخیص شرکت های دانش بنیان

شاخص های تشخیص شرکت های دانش بنیان، به دو دسته شاخص های عمومی و اختصاصی تقسیم می شوند. شرکت های متقاضی باید علاوه بر شاخص های عمومی، شرایط مشخص شده در یکی از سه دسته شاخص های اختصاصی را نیز احراز نمایند. الف-شاخص های عمومی حداقل دو سوم از اعضای هیات مدیره شرکت، حداقل دو مورد از شرایط ذیل را احراز کنند. 5-حداقل دارای مدرک کارشناسی باشند. 0-حداقل 9 سال سابقه فعالیت کاری یا علمی در حوزه فعالیت شرکت و یا سابقه مدیریتی داشته باشند. 9-دارای حداقل یک اختراع ثبت شده ارزیابی شده داخلی یا یک اختراع بین المللی مرتبط با حوزه کاری شرکت باشند. 1-حداقل نیمی از درآمد شرکت در یک سال مالی گذشته شرکت، ناشی از فروش فناوری، کالا و یا خدمات دانش بنیان (شامل خدمات تحقیق و توسعه و طراحی مهندسی مرتبط با فهرست کالاهای دانش بنیان و خدمات تخصصی دانش بنیان) آن شرکت از طریق قرارداد باشد. تبصره: شرکت هایی که در مرحله تجاری سازی اولین کالای دانش بنیان خود هستند، در صورتی که دارای تولید پایلوت موفق باشند و استانداردهای لازم را از مراجع ذی صلاح داخلی یا بین المللی کسب کرده باشند، و دارای بازار مطمئن و یا اعلام نیاز معتبر همراه با قرارداد تولید کالا باشند، از رعایت بند 5-0 مستثنی هستند. 1-سابقه بیمه پرداختی برای حداقل 9 نفر از کارکنان تمام وقت شرکت، حداقل 2 ماه باشد. ب-شاخص های اختصاصی شرکت متقاضی باید علاوه بر دارا بودن شاخص های عمومی، واجد کلیه شرایط اختصاصی در یکی از دسته های ذیل نیز باشند: 5-شرکت های تولید کننده کالاهای دانش بنیان 0-شرکت باید تولید کننده کالا یا کالاهای دانش بنیان مطابق فهرست کالاهای دانش بنیان مصوب کارگروه باشد که در 0 سال گذشته آن ها را در قالب کالاهای جدید یا ارتقاء یافته عرضه کرده و دانش فنی آن را بواسطه انتقال یا ایجاد دانش فنی، از طریق فعالیت های تحقیق و توسعه، نهادهای (الهیاری و عباسی، 5992)

• معیارهای تشخیص محصولات دانش بنیان

طبق آیین نامه، معیارهای سه گانه ی محصولات دانش بنیان نیز عبارت است از: دارای پیچیدگی فنی بوده و تولید آن نیاز به تحقیق و توسعه ی هدفمند، توسط یک تیم فنی خیره داشته باشد، در حوزه ی فناوری های بالا و متوسط به بالا باشد، همچنین تحقیق و توسعه برای حفظ توان رقابتی آن محصول در بازار، به صورت مداوم انجام شود و عمده ارزش افزوده ی آن کالا، خدمات ناشی از دانش فنی و... نوآوری فناورانه باشد. لذا بر اساس "آیین نامه ی تشخیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان، شرکت های متقاضی باید علاوه بر کسب شرایط ذکر شده در شاخص های عمومی (شامل کسب حد اقل درآمد ذکر شده ی ناشی از فروش فناوری، کالا و خدمات دانش بنیان، نیروی انسانی و سابقه ی بیمه ی کارکنان)، کلیه ی شرایط مشخص شده در شاخص های اختصاصی این آیین نامه را نیز احراز نماید. بر اساس "آیین نامه ی تشخیص شرکت ها و موسسات دانش بنیان" مصوب کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت ها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا" یکی از شرط های لازم برای شرکت های تولید کننده و دانش بنیان، تولید کالاهای دانش بنیان می باشد. طبق دو رویکرد، این محصولات مشخص شده است. (ایزدیان و همکاران 5990)

5) حوزه هایی که وجود کالاهای دانش بنیان و یا فناوری برتر در آنها وجه غالب را دارد و متوسط فعالیتهای تحقیق و توسعه در آن ها بیشتر از سایر حوزه های فناوری و صنعتی است. نظیر حوزه های فناوری زیستی (پزشکی، کشاورزی، صنعتی و محیط زیست)، فناوری نانو (محصولات و مواد)، فوتونیک و اپتیک (مواد قطعات و سامانه ها)، فناوری اطلاعات و ارتباطات و نرم افزارهای کامپیوتری، انرژی های نو (هسته ای و تجدید پذیر) دارو، الکترونیک، مواد پیشرفته، ساخت و تولید پیشرفته و هوافضا (پرنده ها، ماهواره ها و موشکها) 0 سایر حوزه ها و بخش هایی که وجود کالاهای دانش بنیان در آن ها غلبه ندارد، اما رسوخ فناوری های برتر و ظهور محصولات دانش بنیان در آن ها مشاهده می شود. (نظیر نفت و گاز، عمران و حمل و نقل، برق، معدن کشاورزی، آب و هوا)

• شرایط پذیرش طرح های حمایتی

شرایط پذیرش طرح های حمایتی به شرح ذیل می باشند. تقویت اقتصاد ملی کشور، تقویت دفاع ملی کشور، اشتغال زایی، ارتقای سطح طرح ها از نمونه ی صنعتی و یا ارتقا سطح تکنولوژی، ارتقا از نمونه ضمیمه ی صنعتی محصول به نمونه ی صنعتی و تولیدی طرح هایی که از پتانسیل لازم و توان بالقوه جهت تجاری سازی و رسیدن به فناوری برتر در جهت اشتغال زایی، کسب درآمد و ... برخوردار می باشند و حمایت از شرکت های دانش بنیانی که در بخش D & R بتوانند سطح توانمندی، تولید و یا کیفیت محصول خود را جهت افزایش توان تولید و رقابت پذیری یا دیگر شرکت ها و تولید کنندگان خارجی ارتقا دهند و با به کارگیری نخبگان، گامی در جهت اشتغالزایی داشته باشند. لذا درباره ی امکان استفاده از مزایای قانونی در زمان ثبت شرکت، نمی توان اظهار نظر کرد و ارزیابی بر مبنای عملکرد شرکت ها پس از ثبت و فعالیت شرکت انجام می شود. شایان ذکر است، تمدید شرکت های دانش بنیان نوپا دارای اعتبار یک ساله بوده و تنها برای یک دوره یک ساله (مجموعاً دو سال) می تواند تمدید شود. چنانچه شرکت نتواند در مدت 0 سال پس از تایید دانش بنیان بودن، رتبه بندی خود را به پایان برساند و یا در صورت عدول از شرایط مندرج در این آیین نامه در هر زمان دانش بنیان بودن شرکت ملغی می شود. (اسدیور و کارگر، 5991)

4- پیشینه تحقیق

ردیف	عنوان مقاله	نویسنده
------	-------------	---------

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting
MBA2017.com

3	بررسی الگوی مناسب ساختار سازمانی شرکت های دانش بنیان	الهیاری فرد نجف، عباسی رسول (3131)
2	تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد شرکت های دانش بنیان	موسوی سیدعباس، حسینی سیدیعقوب، مصلح عبدالمجید، بهرامی پروانه (3132)
1	الگوی پایداری شرکت های دانش بنیان در ایران	خیاطیان محمدصادق، الیاسی مهدی، طباطباییان سیدحبیب اله (3131)
4	رتبه بندی عوامل موثر در موفقیت اجرای مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان مستقر در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	حقی محبوبه، راستی برزکی مرتضی، *مهدوی حمید (3131)
1	مدیریت دانش الگویی جهت مدیریت شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک های علم و فناوری	ایزدیان زینب، عبدالهی بیژن، کیانی مراد (3132)
6	بررسی وضعیت مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان مستقر در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان	میرکمالی سیدمحمد، ایزدیان زینب، مصدق هادی (3131)
7	بررسی تاثیر نوآوری سازمانی و نوآوری مدیریتی در موفقیت شرکت های دانش بنیان	اسدپور مرتضی، کارگر مهناز (3134)
8	شناسایی و اولویت بندی چالش های شرکت های دانش بنیان با استفاده از روش شبکه عصبی مصنوعی	قلی پور مجتبی، وحدت زاد محمدعلی، اولیا محمدصالح، خادمی زارع حسن (3134)
3	بررسی اثرات تحریم های اقتصادی بر عملکرد شرکت های دانش بنیان کشور	فخاری حسین، سلیمانی داوود، دارایی محمدرضا (3132)
31	رتبه بندی شرکت های دانش بنیان مستقر در مراکز رشد بر اساس شاخص های EFQM	جعفری اسکندری میثم، علی احمدی علیرضا، خالقی غلامحسین، کامفیروزی محمدحسن (3131)
33	بازخوانی تعریف شرکت های دانش بنیان بر اساس شرایط اقتصادی کشور	فخاری حسین (3131)
32	بررسی عوامل موثر بر رشد و موفقیت شرکت های دانش بنیان، رشد فناوری	تاری مهدیه، مرادی محمود، ابراهیم پور مصطفی (3134)
31	ارائه رویکرد تحلیل ریسک پروژه های شرکت های دانش بنیان با استفاده از تکنیک ANP-RFMEA	جعفری اسکندری میثم، علی بیگی لیلا (3131)
34	شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر تجاری سازی محصولات شرکت های دانش بنیان با تکنیک FAHP	آقاجانی حسنعلی، حسینی ابوالحسن، سروری اشلیکی زهرا (3134)

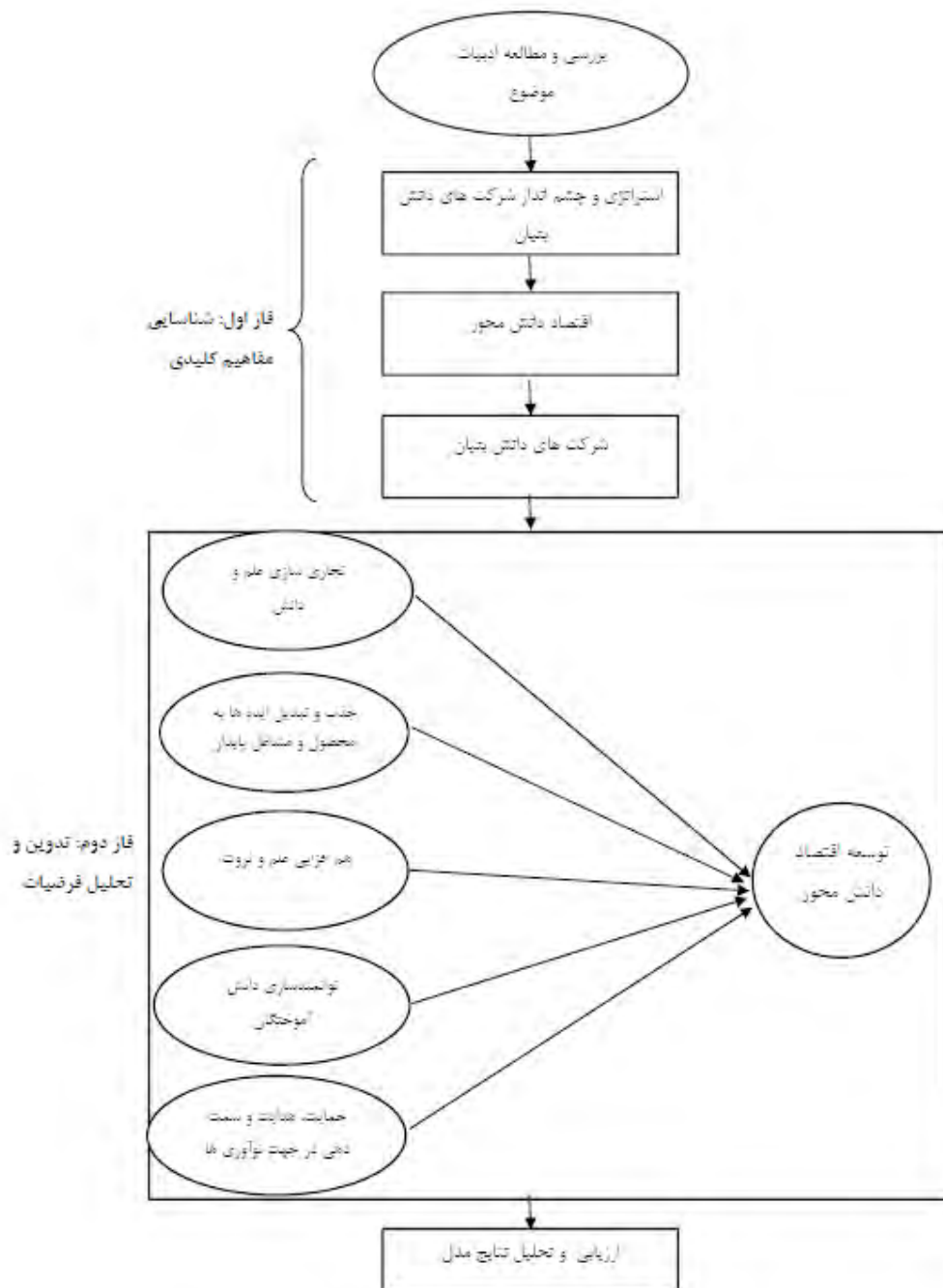
5- روش تحقیق

روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش از جنبه های مختلفی قابل بررسی است. این پژوهش از لحاظ گردآوری داده ها توصیفی - پیمایشی و از لحاظ هدف کاربردی می باشد زیرا به منظور حل سریع مسائل، مشکلات و اتخاذ تدابیر لازم انجام

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

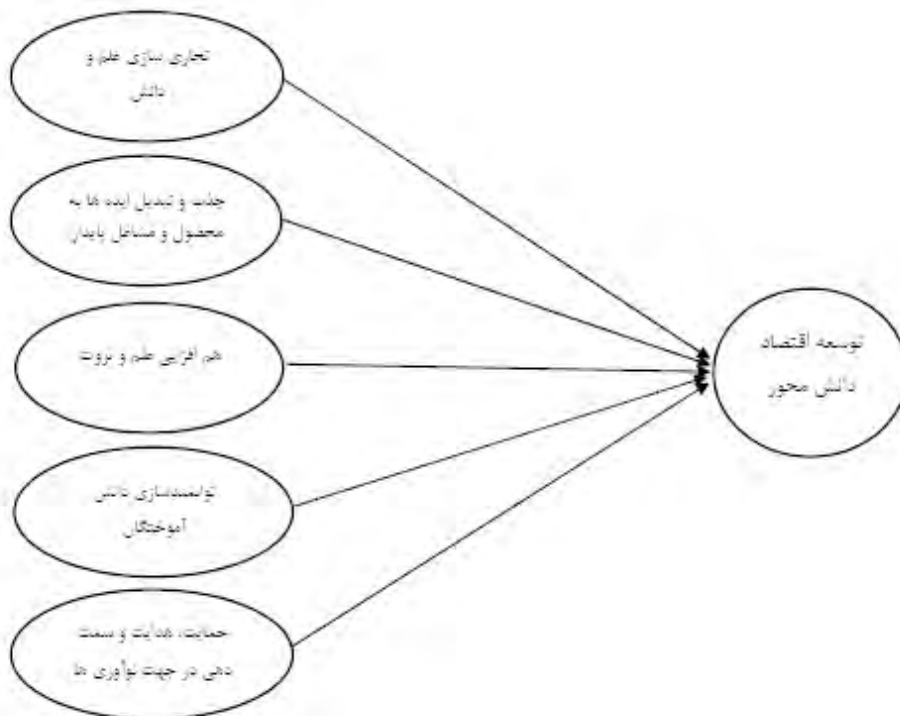
International Conference on Management, Business & Accounting
MBA2017.com

شده است. این تحقیق از نظر شیوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی است. زیرا پژوهشگر سعی دارد تا رابطه بین متغیر مستقل را با متغیر وابسته را بیابد. در ادامه فرایند اجرای تحقیق نشان داده شده است. فرایند اجرای تحقیق شامل دو فاز می باشد بطوریکه در فاز اول متغیرهای کلیدی تحقیق براساس مطالعات کتابخانه ای مورد شناسایی و ارزیابی قرار می گیرند و سپس در فاز دوم براساس تحلیل های آماری میزان رابطه این متغیرها مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد.

شکل 1- فرایند اجرای تحقیق

جامعه آماری شامل خبرگان در شرکت های دانش بنیان و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری می باشد 290 نفر می باشد که باتوجه به محدود بودن جامعه آماری از کلیه افراد جهت نظرسنجی استفاده شده است. در این تحقیق گردآوری اطلاعات را به طور کلی می توان به دو طبقه روش های کتابخانه ای و روش های میدانی تقسیم نمود. در این پژوهش برای جمع آوری اطلاعات مربوط به پاسخ گویی به سوالات پرسشنامه به طور عمد از روش میدانی استفاده شده است و هم چنین در ارائه مدل اولیه و جمع آوری اطلاعات اولیه از روش های کتابخانه ای (مطالعه کتاب ها، مقالات، مجلات، طرح های پژوهشی و بانک های اطلاعاتی اینترنتی) استفاده شده است. جهت کسب اطلاعات مورد نظر از جامعه آماری و با هدف پاسخ گویی به سوالات پژوهش از تکنیک ها و ابزارهای مختلفی مثل پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده استفاده می شود، که پژوهش حاضر هر سه روش را برای جمع آوری اطلاعات مورد استفاده قرار داده است. مدل مفهومی تحقیق جهت بررسی عوامل موثر اقتصاد دانش محور بشرح ذیل می باشد.

شکل 2- مدل مفهومی تحقیق

6- فرضیات تحقیق

فرضیه اول: تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

فرضیه دوم: جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

فرضیه سوم: هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.
فرضیه چهارم: توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

فرضیه پنجم: حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

یافته ها

در بخش اول یافته های توصیفی تحقیق مورد بررسی قرار می گیرد و سپس تحلیل های آماری براساس معادلات ساختاری صورت خواهد گرفت.

یافته های توصیفی

در این قسمت به توصیف داده های مربوط به ویژگی های عمومی پاسخ دهندگان مانند جنسیت، سن، تحصیلات و سابقه کاری پاسخ دهندگان پرداخته می شود، و برای هر مورد، وضعیت پاسخ دهندگان شامل تعداد فراوانی، درصد و درصد تجمعی آن بیان شده و در پایان به تجزیه و تحلیل آنها پرداخته شده است. بر اساس داده های به دست آمده حاصل از پرسشنامه عمومی، اطلاعات تفصیلی در خصوص مشخصات و ویژگی های عمومی نمونه به دست آمده که به صورت مرتب در جداول زیر به آنها اشاره می شود.

توزیع فراوانی متغیر جنسیت در نمونه

جدول 1- توزیع فراوانی متغیر جنسیت در نمونه

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
مرد	193	66.6	66.6	66.6
زن	97	33.4	33.4	100.0
Total	290	100.0	100.0	

جدول بالا، توزیع فراوانی متغیر جنسیت را نشان می دهد. بر اساس نتایج به دست آمده از این جدول، 193 نفر از جامعه 290 نفری مرد می باشند که 66.6 درصد از کل نمونه را تشکیل می دهند. 97 نفر زن می باشند که 33.4 درصد از کل نمونه را در بر می گیرند.

توزیع فراوانی متغیر سن در نمونه

جدول 2- توزیع فراوانی متغیر سن در نمونه

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting

MBA2017.com

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
کمتر از 30	93	32.1	32.1	32.1
30 تا 40	150	51.7	51.7	83.8
40 تا 50	40	13.8	13.8	97.6
بیشتر از 50	7	2.4	2.4	100.0
Total	290	100.0	100.0	

جدول فوق، توزیع فراوانی متغیر سن را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج به دست آمده در جدول فوق، تعداد فراوانی افرادی بین کمتر از 30 سال سن دارند تعداد 93 نفر می‌باشند که 32.1 درصد، بین 30 تا 40 سال سن دارند، 150 نفر در نمونه می‌باشند که 51.7 درصد از کل نمونه را تشکیل می‌دهند. تعداد فراوانی افرادی بین 40 تا 50 سن دارند تعداد 40 نفر می‌باشند که 13.8 درصد، تعداد فراوانی افرادی که بالای 5 سال سن دارند، 7 نفر در نمونه می‌باشند که 2.4 درصد از کل نمونه را تشکیل می‌دهند.

توزیع فراوانی متغیر میزان تحصیلات در نمونه

جدول 3- توزیع فراوانی متغیر میزان تحصیلات در نمونه

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
دیپلم و پایین تر	116	40.0	40.0	40.0
کاردانی	93	32.1	32.1	72.1
کارشناسی	66	22.8	22.8	94.8
ارشد	13	4.5	4.5	99.3
دکترای	2	.7	.7	100.0
Total	290	100.0	100.0	

جدول فوق، توزیع فراوانی متغیر میزان تحصیلات را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج به دست آمده در جدول فوق تعداد فراوانی افرادی که مدرک دیپلم یا پایین تر دارند 116 نفر می‌باشند که 40 درصد کل نمونه هست و تعداد فراوانی افرادی که مدرک کاردانی دارند 93 نفر می‌باشند که 32.1 درصد نمونه می‌باشد، تعداد فراوانی افرادی که مدرک کارشناسی دارند، 66 نفر در نمونه می‌باشند که 22.8 درصد از کل نمونه را تشکیل می‌دهند، تعداد فراوانی افرادی که مدرک کارشناسی ارشد دارند، 13 در نمونه می‌باشند که 4.5 درصد از کل نمونه را تشکیل می‌دهند. تعداد فراوانی افرادی که مدرک دکترای دارند، 2 در نمونه می‌باشند که 0.7 درصد از کل نمونه را تشکیل می‌دهند.

توزیع فراوانی متغیر سابقه

جدول 4- توزیع فراوانی متغیر میزان سابقه در نمونه

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting

MBA2017.com

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid کمتر از 1 سال	93	32.1	32.1	32.1
2 تا 52 سال	112	38.6	38.6	70.7
55 تا 51 سال	45	15.5	15.5	86.2
بیشتر از 51 سال	40	13.8	13.8	100.0
Total	290	100.0	100.0	

جدول فوق، توزیع فراوانی متغیر شاخه سابقه را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج به دست آمده در جدول فوق تعداد فراوانی افرادی که سابقه کمتر از 5 سال سابقه دارند 93 نفر هستند که 32.1 درصد از کل نمونه می باشد. تعداد فراوانی افرادی که بین 6 تا 10 سال سابقه دارند 112 نفر هستند که 38.6 درصد از کل نمونه می باشد. تعداد فراوانی افرادی که بین 11 تا 15 سال سابقه دارند 45 نفر هستند که 15.5 درصد از کل نمونه می باشد. تعداد فراوانی افرادی که بیشتر از 15 سال سابقه دارند 40 نفر هستند که 13.8 درصد از کل نمونه می باشد.

تجزیه و تحلیل داده های با استفاده از همبستگی پیرسون و رگرسیون

بررسی توزیع نمونه

آزمون اسمیرنوف یک نمونه‌ای و برای ارزیابی همقواری متغیرهای رتبه‌ای در دو نمونه (مستقل و یا غیر مستقل) و یا همقواری توزیع یک نمونه با توزیعی که برای جامعه فرض شده است، به کار می‌رود. این آزمون در مواردی به کار می‌رود که متغیرها رتبه‌ای باشند و توزیع متغیر رتبه‌ای را در جامعه بتوان مشخص نمود. این آزمون از طریق مقایسه توزیع فراوانی‌های نسبی مشاهده شده در نمونه با توزیع فراوانی‌های نسبی جامعه انجام می‌گیرد

H0: متغیر مورد نظر دارای توزیع نرمال است.

H1: متغیر مورد نظر دارای توزیع نرمال نیست.

با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف نتیجه گرفتیم که متغیرهای پژوهش نرمال می باشند. باتوجه به خروجی نرم افزار مقدار Sig مربوط به متغیرهای بالاتر از مقدار 0.05 می باشد که نشان دهنده نرمال بودن توزیع متغیرها می باشد.

بررسی توزیع نرمال

		جذب و تبدیل ایده‌ها به محصول و مشاغل پایدار	توانمندسازی دانش‌آموزان	هم افزایی علم و ثروت	حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها	توسعه اقتصاد دانش محور	
Normal Parameters ^a	Mean	3.7320	3.4000	3.7925	2.5225	2.2221	2.1214
	Std. Deviation	.27647	.30414	.29020	.23044	.2523	.2532
Most Extreme Differences	Absolute	.143	.149	.112	.124	.114	.133
	Positive	.061	.149	.112	.124	.135	.144
	Negative	-.143	-.109	-.104	-.112	-.117	-.121
Kolmogorov-Smirnov Z		.717	.744	.559	.619	.516	.592
Asymp. Sig. (2-tailed)		.683	.437	.313	.538	.557	.568

آزمون همبستگی پیرسون

همبستگی پیرسون که به آن همبستگی گشتاوری پیرسون نیز گفته می شود و با علامت r همواره با کنار نوشت آن که معرف متغیرهایی است که ضریب همبستگی آنها محاسبه می شود (برای نمونه، r_{XY} که همبستگی بین متغیرهای X و Y را نشان می دهد) نمایش داده می شود به منظور بررسی رابطه بین دو متغیر پیوسته (فاصله ای یا نسبی) نظیر قد، وزن، نمره آزمون یا درآمد مورد استفاده قرار می گیرد و میزان تغییرپذیری مشترک بین دو متغیر یا اشتراک آنها را نشان می دهد. مقدار ضریب همبستگی بین $+1$ و -1 در نوسان است. اگر تغییر متغیرها همسو باشد (هر دو متغیر در یک جهت تغییر کنند و با هر گونه افزایش یا کاهش در یک متغیر، مقدار دیگر نیز به ترتیب و همسو با آن افزایش یا کاهش یابد)، همبستگی یا مقدار r مثبت بوده و به آن همبستگی مستقیم یا مثبت می گویند. اما اگر تغییر متغیرها همسو نباشد (هر دو متغیر در جهت عکس هم تغییر کنند و با افزایش مقدار یک متغیر، مقدار متغیر دیگر کاهش یابد و بر عکس)، همبستگی یا مقدار r منفی بوده و به آن همبستگی غیرمستقیم یا منفی می گویند. اگر مقدار به دست آمده برای ضریب همبستگی صفر باشد این بدان معناست که دو متغیر مورد نظر مستقل از هم هستند و هیچگونه رابطه ای بین آنها وجود ندارد. باید توجه داشت که مقدار مطلق ضریب همبستگی نشانگر قوت همبستگی است و علامت مثبت یا منفی تاثیری در این زمینه ندارد. در ادامه ضریب همبستگی پیرسون برای هریک از فرضیات تشریح می گردد.

فرضیه اول: تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

در این آزمون فرضیه آماری به صورت زیر بیان می گردد :

$H_0: P = 0$

$H_1: P \neq 0$

برای آزمون فرضیه ، فرضیه H_1 به این صورت بیان می گردد که بین تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور همبستگی وجود دارد و فرض H_0 به این صورت که بین تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور همبستگی وجود ندارد، بیان می گردد.

متغیرها	شاخصه ها	تجاری سازی علم و دانش	توسعه اقتصاد دانش
تجاری سازی علم و دانش	ضریب همبستگی پیرسون	1	0.602
	Sig	0	0.000
	تعداد	290	290
توسعه اقتصاد دانش محور	ضریب همبستگی پیرسون	0.602	1
	Sig	0.000	0
	تعداد	290	290

همانطور که از خروجی نرم افزار مشخص می باشد ضریب همبستگی پیرسون 0.602 بدست آمده و از آنجایی که مقدار معیار تصمیم (Sig) 0.000 بدست آمده و کوچکتر از 0.05 می باشد، می توان گفت که این ضریب همبستگی معنادار می باشد و در نتیجه تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور ارتباط معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

در این آزمون فرضیه آماری به صورت زیر بیان می گردد :

$H_0: P = 0$

$H_1: P \neq 0$

برای آزمون فرضیه ، فرضیه H_1 به این صورت بیان می گردد که بین جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور همبستگی وجود دارد و فرض H_0 به این صورت که بین جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور همبستگی وجود ندارد، بیان می گردد.

متغیرها	شاخصه ها	جذب و تبدیل ایده ها به محصول	توسعه اقتصاد دانش
جذب و تبدیل ایده ها	ضریب همبستگی پیرسون	1	0.557
	Sig	0	0.000

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting
MBA2017.com

به محصول	تعداد	290	290
توسعه	ضریب همبستگی	0.557	1
	پیرسون		
اقتصاد دانش	Sig	0.000	0
	تعداد	290	290

همانطور که از خروجی نرم افزار مشخص می باشد ضریب همبستگی پیرسون 0.235 بدست آمده و از آنجایی که مقدار معیار تصمیم (Sig) 0.000 بدست آمده و کوچکتر از 0.05 می باشد، می توان گفت که این ضریب همبستگی معنادار می باشد و در نتیجه جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور ارتباط معناداری وجود دارد.

فرضیه سوم: هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.
در این آزمون فرضیه آماری به صورت زیر بیان می گردد :

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: P = 0 \\ H_1: P \neq 0 \end{array} \right.$$

برای آزمون فرضیه ، فرضیه H1 به این صورت بیان می گردد که بین هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور همبستگی وجود دارد و فرض H0 به این صورت که بین هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور وجود ندارد، بیان می گردد.

متغیرها	شاخصه ها	هم افزایی علم و ثروت	توسعه اقتصاد دانش
هم افزایی علم و ثروت	ضریب همبستگی پیرسون	1	0.657
	Sig	0.000	0.000
	تعداد	290	290
توسعه اقتصاد دانش	ضریب همبستگی پیرسون	0.657	1
	Sig	0.000	0.000
	تعداد	290	290

همانطور که از خروجی نرم افزار مشخص می باشد ضریب همبستگی پیرسون 0.657 بدست آمده و از آنجایی که مقدار معیار تصمیم (Sig) 0.00 بدست آمده و کوچکتر از 0.05 می باشد، می توان گفت که این ضریب همبستگی معنادار می باشد و در نتیجه بین هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور ارتباط معناداری وجود دارد. فرضیه چهارم: توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

در این آزمون فرضیه آماری به صورت زیر بیان می گردد :

$$\begin{cases} H_0: P = 0 \\ H_1: P \neq 0 \end{cases}$$

برای آزمون فرضیه ، فرضیه H1 به این صورت بیان می گردد که بین توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور همبستگی وجود دارد و فرض H0 به این صورت که بین هم توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور وجود ندارد، بیان می گردد.

متغیرها	شاخصه ها	توانمندسازی دانش آموختگان	توسعه اقتصاد دانش
توانمندسازی دانش آموختگان	ضریب همبستگی پیرسون	1	0.552
	Sig	0.000	0.000
	تعداد	290	290
توسعه اقتصاد دانش	ضریب همبستگی پیرسون	0.552	1
	Sig	0.000	0.000
	تعداد	290	290

همانطور که از خروجی نرم افزار مشخص می باشد ضریب همبستگی پیرسون 0.552 بدست آمده و از آنجایی که مقدار معیار تصمیم (Sig) 0.00 بدست آمده و کوچکتر از 0.05 می باشد، می توان گفت که این ضریب همبستگی معنادار می باشد و در نتیجه بین توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور ارتباط معناداری وجود دارد. فرضیه پنجم: حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

در این آزمون فرضیه آماری به صورت زیر بیان می گردد :

$$\begin{cases} H_0: P = 0 \\ H_1: P \neq 0 \end{cases}$$

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting
MBA2017.com

برای آزمون فرضیه، فرضیه H1 به این صورت بیان می گردد که بین حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش همبستگی وجود دارد و فرض H0 به این صورت که بین حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش وجود ندارد، بیان می گردد.

متغیرها	شاخصه ها	حمایت، هدایت و سمت دهی	توسعه اقتصاد دانش
حمایت، هدایت و سمت دهی	ضریب همبستگی پیرسون	1	0.498
	Sig	0.000	0.000
	تعداد	290	290
توسعه اقتصاد دانش	ضریب همبستگی پیرسون	0.498	1
	Sig	0.000	0.000
	تعداد	290	290

همانطور که از خروجی نرم افزار مشخص می باشد ضریب همبستگی پیرسون 0.498 بدست آمده و از آنجایی که مقدار معیار تصمیم (Sig) 0.00 بدست آمده و کوچکتر از 0.05 می باشد، می توان گفت که این ضریب همبستگی معنادار می باشد و در نتیجه بین حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش ارتباط معناداری وجود دارد.

7- بحث و نتیجه گیری

در دنیای کسب و کار امروزه هر سازمانی که نتواند سریعتر، ارزانتر، با کیفیت بالاتر از رقبای جهانی خود تولید کند از صحنه بازار حذف خواهد شد. در این میدان پر رقابت سازمان هایی می توانند عمل کنند که از تمامی ظرفیت های انسانی خود بهره بگیرند، سازمان هایی که همچنان بر استفاده از الگوهای سنتی مدیریت که مبتنی بر سیستم های سلسله مراتبی و دستوری است اصرار می ورزند راه به جایی نخواهند برد. به واسطه تغییر محیط کسب و کار، مدیریت منابع انسانی، نیز لزوماً باید تغییر کند. نظر به ضرورت پاسخگویی به تغییرات، پیش بینی محیط، تغییرات و اتخاذ تصمیمات اثرگذار در آینده، شرکت باید تغییر کند. آینده غیرقابل پیش بینی است و مشکل است تعیین کنیم که چه پیش خواهد آمد. از این رو انعطاف پذیری و کسب دانش کافی در جهت پاسخگویی به این عدم قطعیت ها مهم است. پژوهش حاضر با هدف بررسی و تحلیل شرکت های دانش بنیان در اقتصاد دانش محور می باشد. جامعه آماری متشکل از 290 نفر از خبرگان حوزه مدیران ارشد و میانی در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و برخی از شرکت های دانش بنیان در استان تهران می باشند. در این پژوهش در بخش ابتدایی آمار توصیفی جهت ارزیابی ارائه گردیده و سپس با استفاده از تحلیل های آماری مدل مفهومی تحقیق بررسی شد تا وضعیت فرضیات تدوین شده مشخص شود. نتایج محاسبات نشان داده است که همه فرضیات تحقیق مورد تایید قرار گرفتند و مسئولان مربوطه باید توجه ویژه ای در حوزه حقوق دانان و وکلا و تقویت منابع انسانی نمایند.

پاسخ به فرضیات

فرضیه اول: تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

ضریب رگرسیونی مربوط به این فرضیه 0.602 می باشد. که نشان از تایید این فرضیه دارد و همچنین مقدار P مربوط به این فرضیه کوچکتر از 0/001 است که این گواه دیگری بر تایید این فرضیه می باشد. بنابراین با اطمینان 0/99 می توان گفت تجاری سازی علم و دانش در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد

فرضیه دوم: جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

ضریب رگرسیونی مربوط به این فرضیه 0.557 می باشد. که نشان از تایید این فرضیه دارد و همچنین مقدار P مربوط به این فرضیه کوچکتر از 0/001 است که این گواه دیگری بر تایید این فرضیه می باشد. بنابراین با اطمینان 0/99 می توان گفت جذب و تبدیل ایده ها به محصول و مشاغل پایدار در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

فرضیه سوم: هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

ضریب رگرسیونی مربوط به این فرضیه 0.657 می باشد. که نشان از تایید این فرضیه دارد و همچنین مقدار P مربوط به این فرضیه کوچکتر از 0/001 است که این گواه دیگری بر تایید این فرضیه می باشد. بنابراین با اطمینان 0/99 می توان گفت هم افزایی علم و ثروت در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

فرضیه چهارم: توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

ضریب رگرسیونی مربوط به این فرضیه 0.552 می باشد. که نشان از تایید این فرضیه دارد و همچنین مقدار P مربوط به این فرضیه کوچکتر از 0/001 است که این گواه دیگری بر تایید این فرضیه می باشد. بنابراین با اطمینان 0/99 می توان گفت توانمندسازی دانش آموختگان در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد

فرضیه پنجم: حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

ضریب رگرسیونی مربوط به این فرضیه 0.498 می باشد. که نشان از تایید این فرضیه دارد و همچنین مقدار P مربوط به این فرضیه کوچکتر از 0/001 است که این گواه دیگری بر تایید این فرضیه می باشد. بنابراین با اطمینان 0/99 می توان گفت حمایت، هدایت و سمت دهی در جهت نوآوریها در شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصاد دانش محور رابطه دارد.

محدودیت های پژوهش

معمولاً انجام هر تحقیق موانع، مشکلات و محدودیتهایی را به دنبال دارد ولی این مطلب بدان معنی نیست که نمی توان از نتایج آن تحقیقات استفاده نمود و یا تاثیر قابل توجهی بر ارزش آن تحقیقات داشته باشد. ولی از آنجایی که اشاره به مشکلات و محدودیت های تحقیق برای آشنایی مخاطبان و استفاده کنندگان لازم است در زیر به برخی موارد اشاره می شود :

1. با توجه به جدید بودن موضوع و گستردگی ابعاد مورد بررسی، آشنایی محدود مدیران و کارشناسان با فنون متعدد و دشواری امتیازدهی به شاخص های مختلف، از محدودیت های پژوهش محسوب میگردد.

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting
MBA2017.com

2. جامعه مورد مطالعه در این تحقیق در یک سازمان مالی بوده است. لذا با توجه به تفاوت‌های ساختاری، فرهنگی و فردی سازمان‌های دیگر تعمیم نتایج آن به سایر سازمان‌ها امکان‌پذیر نیست و یا در صورت تشابهات تعمیم باید با احتیاط صورت پذیرد.
3. یافته‌های تحقیق فقط محدود به مدت زمان جمع‌آوری داده‌ها است و اعتبار آن محدود به دوره زمانی کوتاه مدت (5 سال آینده) است و گذشت زمان ممکن است بر متغیرهای مورد مطالعه در این تحقیق تأثیر گذاشته و موجب تغییر نتایج شود.
4. پرسشنامه این پژوهش به صورت حضوری تکمیل شده است. یکی از ضعف‌های این روش مدت زمان طولانی برگشت پرسشنامه هاست که در روند پژوهش خلل ایجاد می‌کند. همچنین در این روش با توجه به مشغله کاری زیاد افراد ممکن است از پر کردن پرسشنامه صرف‌نظر کنند.
5. وجود مقررات قانونی جهت دریافت و استخراج اطلاعات

پیشنهادات

6. افزایش دانش شغلی و سازمانی کارکنان در حوزه کاری واگذار شده از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی
7. ایجاد فرهنگ خودکنترلی در سازمان تا اینکه کلیه کارکنان خود را مسئول اشتباهات خود بدانند و در پی راه حلی برای آن باشند.
8. منشور اخلاقی و کاری براساس مأموریت، اهداف و چشم‌انداز سازمان برای بخش‌های مختلف سازمان تدوین گردد. منشورهای شرکت باید به هر کارمندی اطمینان دهند که فعالیت‌ها و آرمان‌های شرکت در راستای ذهنیت کاری و مالی کارمندان است
9. فرهنگ قانونمندی و احترام به ارزش‌های سازمانی مورد تأکید و توجه کلیه افراد قرار گیرد.
10. تدوین نظام‌های ارزشیابی و نظام کارمندی جهت رسیدن به تعالی سازمانی، افزایش اعتبار و اعتماد در روابط کار، بهبود شرایط محیط کار در بین کارکنان، افزایش وضوح انجام کار،
11. افراد سازمانی در شرایطی خلاق‌تر خواهند شد که به آنها اجازه داده شود تا تصمیم‌گیری نموده و یک مورد خاص را چگونه به انجام و سپس به اتمام برسانند .
12. کارکنان سازمان می‌توانند وظایف خود را بطور جالب و هیجان‌انگیز انجام داده لیکن برای تداوم صبوری اغلب افراد باید احساس نمایند که فعالیت آنها برای سازمان یا گروهی از افراد مهم اهمیت داشته. ایجاد یک عزم و اراده دائمی و مستمر در مدیریت، برای ارتقاء کیفیت در تولید کالاها یا خدمات با هدف این که توانمندی لازم را برای رقابت در بازار به دست آورد و تجارت شرکت و موسسه به قوت خود باقی و پایدار بماند و علاوه بر آن اشتغال جدید هم به وجود آورد.
13. استقرار مداوم روش آموزش ضمن خدمت در موسسه، بدین ترتیب کارکنان شرکت هرگز در جا نمی‌زنند و بطور دائمی، مجهز به اطلاعات روز و یا یافته‌های جدید می‌شوند
14. ایجاد تعهد و انگیزش در کارکنان

15. استفاده از تکنولوژی و تجهیزات پیشرفته
16. به کارگیری ابزارها و نظام های کیفی
17. بطور قطع تشویق سرپرستی ، خلاقیت را تقویت خواهد نمود لیکن خلاقیت به طور واقعی زمانی تقویت می شود که کلیه افراد سازمان از آن حمایت نمایند چنین حمایتی وظیفه رهبران سازمان می باشد .
18. بکارگیری نتایج حاصل از فعالیت های خلاق و پرداخت پاداش مناسب به افراد خلاق.
19. حمایت اجرای برنامه های افزایش بهرهوری را باید در سازمان جلب کرد.
20. نظام ارزشیابی و پاداش سازمان باید در راستای برنامه های بهرهوری سازمان قرار گیرد.

منابع

3. آقاجانی حسنعلی، حسینی ابوالحسن، سروری اشلیکی زهرا(3134) شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر تجاری سازی محصولات شرکت های دانش بنیان با تکنیک FAHP (شاهد تجربی: شرکت های دانش بنیان مستقر در مراکز رشد مناطق شمالی ایران)، تحقیق در عملیات در کاربردهای آن، دوره 32، شماره 8
2. اسدپور مرتضی، کارگر مهنناز(1394) بررسی تاثیر نوآوری سازمانی و نوآوری مدیریتی در موفقیت شرکت های دانش بنیان مورد مطالعه: شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک علم و فناوری گیلان
1. الهیاری فرد نجف، عباسی رسول(1390) بررسی الگوی مناسب ساختار سازمانی شرکت های دانش بنیان، رشد فناوری، دوره 8، شماره 23
4. ایزدیان زینب، عبدالهی بیژن، کیانی مراد(3132) مدیریت دانش الگویی جهت مدیریت شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک های علم و فناوری، رشد فناوری، دوره 31، شماره 17
1. تاری مهدیه، مرادی محمود، ابراهیم پور مصطفی(3134) بررسی عوامل موثر بر رشد و موفقیت شرکت های دانش بنیان، رشد فناوری، دوره 32، شماره 41
6. جعفری اسکندری میثم، علی احمدی علیرضا، خالقی غلامحسین، کامفیروزی محمدحسن(1393)، رتبه بندی شرکت های دانش بنیان مستقر در مراکز رشد بر اساس شاخص های EFQM، رشد فناوری، دوره 10، شماره 40؛ از صفحه 2 تا صفحه 9.
7. جعفری اسکندری میثم، علی بیگی لیلا (3131)، ارائه رویکرد تحلیل ریسک پروژه های شرکت های دانش بنیان با استفاده از تکنیک ANP-RFMEA، رشد فناوری، دوره 32، شماره 48
8. حقی محبوبه، راستی برزکی مرتضی، *مهدوی حمید(1393) رتبه بندی عوامل موثر در موفقیت اجرای مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان مطالعه موردی شرکت های دانش بنیان مستقر در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، رشد فناوری، دوره 33، شماره 43
3. خیاطیان محمدصادق، الیاسی مهدی، طباطباییان سیدحبیب اله (3131)، الگوی پایداری شرکت های دانش بنیان در ایران، سیاست علم و فناوری، دوره 8، شماره 2
31. سوزنچی کاشانی ابراهیم، طالبی سروش، عسگری وحیدعلی(1393) بررسی توانمندی های سازمانی چهار شرکت دانش بنیان در مرکز رشد دانشگاه شریف، سیاست علم و فناوری، دوره 6، شماره 1

33. شاهقلیان کیوان، زرآبادی پور مجتبی (3131) ارائه ی مدل ارزیابی عوامل موفقیت انجمن های خبرگی در شرکت های دانش بنیان، مدیریت توسعه و تحول، دوره 2، شماره 1
32. طالبی کامبیز، داوری علی، دهقان نجم آبادی عامر (3132) شناسایی تاثیر سرمایه فکری بر تشخیص فرصت های کارآفرینانه در شرکت های دانش بنیان، مطالعات مدیریت بهبود و تحول، دوره 22، شماره 73
31. فخاری حسین، سلیمانی داوود، دارایی محمدرضا (1392) بررسی اثرات تحریم های اقتصادی بر عملکرد شرکت های دانش بنیان کشور، سیاست علم و فناوری، دوره 5، شماره 3
34. فخاری حسین (3131) بازخوانی تعریف شرکت های دانش بنیان بر اساس شرایط اقتصادی کشور، سیاست علم و فناوری، دوره 6، شماره 4
31. فخاری حسین، سلیمانی داوود (1392) رهبری در مهندسی، رویکردی جهت بهبود مدیریت شرکت های نوپای دانش بنیان، رشد فناوری، دوره 3، شماره 11
36. قلی پور مجتبی، وحدت زاد محمد علی، اولیا محمد صالح، خادمی زارع حسن (1394) شناسایی و اولویت بندی چالش های شرکت های دانش بنیان با استفاده از روش شبکه عصبی مصنوعی (مطالعه موردی: شرکت های دانش بنیان یزد)، رشد فناوری، دوره 32، شماره 41
37. موسوی سیدعباس، حسینی سید یعقوب، مصلح عبدالمجید، بهرامی پروانه (1392) تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد شرکت های دانش بنیان، مطالعات مدیریت بهبود و تحول دوره 21، شماره 7
38. میرکمالی سیدمحمد، ایزدیان زینب، مصدق هادی (1390) بررسی وضعیت مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان مستقر در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان، رشد فناوری

19. Ashley Nunes, Increased productivity efforts yield few rewards in the knowledge economy, *Transportation Research Part A: Policy and Practice, Volume 94, December 2016, Pages 338-347*
20. D. d'Andria, I. Savin, A Win-Win-Win? Motivating innovation in a knowledge economy with tax incentives, *Technological Forecasting and Social Change, In Press, Corrected Proof, Available online 7 June 2017*
21. Harrie Besselink, Bram Brouwer, Bart van der Burg, Validation and regulatory acceptance of bio-based approaches to assure feedstock, water & product quality in a bio-based economy, *Industrial Crops and Products, Volume 106, 1 November 2017, Pages 138-145.*
22. Jae-Nam Lee, Juyeon Ham, Byounggu Choi, Effect of Government Data Openness on a Knowledge-based Economy, *Procedia Computer Science, Volume 91, 2016, Pages 158-167.*
23. Lubica Bajzikova, Helena Sajgalikova, Emil Wojcak, Michaela Polakova, Dynamics of Changes toward Knowledge-based Economy in Slovak SMEs, *Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 150, 15 September 2014, Pages 637-647.*
24. Romilio Labra, Juan Antonio Rock, Isabel Álvarez, Identifying the key factors of growth in natural resource-driven countries. A look from the knowledge-based economy, *Ensayos sobre Política Económica, Volume 34, Issue 79, April 2016, Pages 78-89.*

کنفرانس بین المللی مدیریت، کسب و کار و حسابداری

International Conference on Management, Business & Accounting

MBA2017.com

25. Stefan Trzcielinski, The Influence of Knowledge Based Economy on Agility of Enterprise, *Procedia Manufacturing, Volume 3, 2015, Pages 6615-6623*
26. Voxi Amavilah, Simplicie A. Asongu, Antonio R. Andrés, Effects of globalization on peace and stability: Implications for governance and the knowledge economy of African countries, *Technological Forecasting and Social Change, Volume 122, September 2017, Pages 91-103.*